

**Prawomocnym postanowieniem
z dnia 20.11.2018 r., (k. 315)
sprostowano oczywistą omyłkę pisarską
wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie.
22 listopada 2018 r.**

Kierownik sekretariatu

I Wydziału Cywilnego

Sądu Apelacyjnego w Szczecinie

mgr Sylwia Kędziorek

Sygnatura akt I AGa 177/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 listopada 2018 roku

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Halina Zarzeczna
Sędziowie:	SSA Krzysztof Górski SSO del. Leon Miroszewski (sprawozdawca)
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Piotr Tarnowski

po rozpoznaniu w dniu 14 listopada 2018 roku na rozprawie w Szczecinie

sprawy z powództwa A. C.

przeciwko (...) W.

o zapłatę

na skutek apelacji strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 9 kwietnia 2017 roku, VIII GC 70/17

I. **oddala apelację,**

II. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 4.050,00 (cztery tysiące pięćdziesiąt) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Krzysztof Górski Halina Zarzeczna Leon Miroszewski

I AGa 177/18

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 9 kwietnia 2018 roku, sygnatura akt VIII GC 70/17, Sąd Okręgowy w Szczecinie w punkcie I. zasądził od pozwanej (...) W. z siedzibą w W. P. na rzecz powoda A. C. kwotę 115.635,65 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 13 lutego 2014 roku do 31 grudnia 2015 roku oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 1 stycznia 2016 roku; w punkcie II. zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 11.319 złotych tytułem kosztów procesu. W ten sposób uwzględnił w całości powództwo o zapłatę wymienionej kwoty z odsetkami i kosztami.

Sąd Okręgowy ustalił, że powód był podwykonawcą Przedsiębiorstwa (...) SA w S. realizowała na rzecz pozwanej inwestycję „(...)”. W dniu 28 listopada 2013 roku wymieniona spółka akcyjna zawarła z powodem umowę cesji wierzytelności, w której cedent oświadczył, że przysługuje mu wierzytelność w wysokości 250.000 zł wobec pozwanej, wynikającej z umowy „(...)” nr (...). W ustępie 3 paragrafu 1 wskazano, że istnienie powyższej wierzytelności będzie stwierdzone dokumentem – protokołem odbioru prac oraz potwierdzona fakturą wystawioną na podstawie tego protokołu.

Cedent przelał wierzytelność do kwoty 115.635,65 zł wskazując, że składają się na nią: kwota 48.849,65 zł objęta postępowaniem egzekucyjnym KM 2065/13 na podstawie tytułu wykonawczego VI Co 3372/13 oraz kwota 59.785,90 zł objęta postępowaniem egzekucyjnym KM 2064/13 na podstawie tytułu wykonawczego VI Co 3014/13. W § 6 Cedent zobowiązał się do niezwłocznego powiadomienia (...) W. o zawarciu umowy cesji.

Pismem z 28 listopada 2013 roku, doręczonym w tym samym dniu, Przedsiębiorstwo (...) SA zawiadomiło (...) W. o dokonanej cesji ze wskazaniem, że umową objęto należność z tytułu umowy nr (...) na kwotę 115.635,64 zł i wskazano, że wierzytelność opisana powinna zostać przekazana bez osobnego wezwania na rzecz nabywcy A. C., ze wskazaniem numeru rachunku bankowego. W dniu 21 stycznia 2014 roku doszło do spotkania Prezesa (...) oraz Inspektora Nadzoru Budowlanego pozwanej H. J., w obecności powoda, w celu rozliczenia prac i zużytych materiałów. Notatkę ze spotkania i ustalenia zapisano odręcznie na wydruku korespondencji mailowej z dnia 18 stycznia 2014 roku zawierającej rozliczenie faktur wykonawcy i faktur za materiały. Ostatecznie do wypłaty na rzecz (...) ustalono kwotę 137.842,20 zł plus VAT. (...) wystawiła pozwanej szereg faktur za wykonanie inwestycji: fakturę nr (...) z korektą, nr (...) z korektą, nr (...). Po spotkaniu i zawiadomieniu o cesji (...) wystawiła pozwanej fakturę nr (...) z dnia 22 stycznia 2014 roku z terminem płatności 12 dni i na kwotę 169.545,91 zł. H. J. odnotował na fakturze w dniu 27 stycznia 2014 roku, że „zapłata wg pisma z dn. 28.11.2013 na rzecz firmy (...) 115635,65 zł wg dyspozycji, pozostała należność wstrzymać do wyjaśnienia”. W dniu 31 stycznia 2014 roku sporządzono adnotacje na fakturze, że jest sprawdzona pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym i zatwierdzono do wypłaty całą należność. Następnie na fakturze tej H. J. dokonał adnotacji: „zgodnie z decyzją wymienioną w piśmie Nr (...) z dn. 07.02.2104 zatrzymuje kwotę brutto 89.323,48 tytułem potrącenia natomiast pozostała kwota w wysokości 80.222,42 zł brutto zabezpieczenia roszczenia komornika”.

Dalej Sąd Okręgowy ustalił, że pismem z dnia 7 lutego 2014 roku powód wezwał pozwaną do zapłaty kwoty wynikającej z umowy cesji. Ponowne wezwanie wystosował pismem z d 11 lutego 2015 roku. Pismem z dnia 12 lutego 2014 roku wezwał także o przedstawienie faktury z tytułu prac objętych umowa cesji.

Pismem z 8 lutego 2014 roku, w odpowiedzi na pismo z 7 lutego, pozwana wskazała, że (...) pismem z dnia 5 lutego 2014 roku oświadcza, że potrąca wierzytelność powoda w kwocie 115.635,65 zł określonej w zawiadomieniu o cesji jako zaspokojenie wierzytelności (...) w Kwocie 555.465,52 zł. Z kolei pismem z dnia 14 lutego 2014 roku pozwana

stwierdziła, że zawiadomienie o przelewie zostało skutecznie odwołane przez (...) i z należności w wysokości 153635,65 zł została potrącona (...) kwota 80.222,42 zł, pozostała część została przekazania komornikowi w ramach zajęcia wierzytelności.

Co do przedstawienia roszczenia powoda pozwanej Sąd Okręgowy ustalił, że w dniu 16 grudnia 2014 roku powód zawiadzał pozwaną do próby ugodowej. Na posiedzeniu w dniu 10 marca 2015 roku do ugody nie doszło.

Dalej Sąd Okręgowy ustalił, że (...) SA sporządziło noty księgowe wobec powoda o numerach: (...) na kwotę 555.465,52 zł, do której dołączono „Rozliczenie kar”, nr (...) na kwotę 46.980 zł.

Mając na uwadze powyższe ustalenia Sąd Okręgowy uznał powództwo za zasadne w całości. Jako okoliczności niesporne wskazał zawarcie i treść umowy cesji przez powoda z (...) S.A., a co do jej przedmiotu stwierdził, że (...) była wierzycielem pozwanej z tytułu umowy o roboty budowlane.

W zakresie legitymacji czynnej powoda Sąd Okręgowy powołał treść art. 509 k.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią, chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Pozwany takich zarzutów nie podnosił, wskazywał jedynie na sformułowanie §1 ustępu 3 umowy, w którym w jego ocenie zawarto obowiązek wykazania istnienia wierzytelności dokumentami w postaci protokołu prac oraz potwierdzoną fakturą VAT, których w jego ocenie powód nie przedłożył, nie wykazując tym samym istnienia wierzytelności objętej cesją.

Interpretując umowę cesji Sąd Okręgowy wskazał na przepisy art. 65 k.c. Stwierdził, że z treści umowy cesji, zwłaszcza zapisu w ustępie 2. paragrafu 1 wynika jednoznacznie, iż przedmiotem cesji jest wierzytelność wynikająca ze ściśle określonej umowy i do ściśle określonej kwoty. Zapis paragrafu trzeciego, w ocenie tego Sądu, miał charakter jedynie porządkujący i techniczny, tym bardziej, że żadna ze stron umowy, ale również dłużnik, nie miał żadnych wątpliwości o jaką należność chodzi. Wyraźnie wskazano to w zawiadomieniu o cesji, ale również na fakturze wystawionej następnie przez (...). Także w korespondencji, w której pozwana powoływała różne powody odmowy zapłaty, nie pojawiły się wątpliwości co do zakresu cesji ani postaw wierzytelności nią objętej. Zapis w umowie jest jedynie konsekwencją niewymagalności roszczenia w chwili dokonania cesji, zaś ta dla ważności i skuteczności przelewu nie ma znaczenia.

Zaznaczył przy tym Sąd Okręgowy, że strona pozwana była w posiadaniu faktury nr (...) wystawionej przez (...) i fakturę tą złożyła w niniejszym postępowaniu dopiero na wezwanie Sądu. Wcześniej natomiast nie reagowała na żądanie strony powodowej, pomimo tego, iż została o cesji zawiadomiona. Z faktury tej wynika, że termin zapłaty należności, w tym objętej cesją, to 3 lutego 2014 roku, a także, że została sprawdzona przez pozwaną i przekazana do zapłaty. Faktura ta zaś została wystawiona po uzgodnieniach dotyczących końcowego rozliczenia inwestycji, co zostało potwierdzone w niekwestionowanej notatce sporządzonej przez przedstawiciela pozwanej oraz (...), w obecności powoda. Sąd I instancji powołał się na zeznania świadka H. J., który potwierdził w swych zeznaniach te okoliczności. Wprawdzie jego zeznania były dość ogólnikowe, zwłaszcza w zakresie rozliczenia z (...) i rzekomych potrąceń z tytułu wad, jednak potwierdzały, iż pozwana została zawiadomiona o cesji, a także, że na dzień najdalej 31 stycznia 2014 roku (jak wynika to z treści notatek na fakturze, istniała wierzytelność objęta cesją. Uznać więc należy, iż wymagalność należności objętej cesją wypada na 3 lutego 2014 roku.

Co do daty zawiadomienia o cesji Sąd Okręgowy przyjął niesporną datę zawiadomienia pismem z dnia 28 listopada 2013 roku i od tej daty uznał obowiązek świadczenia na rzecz nabywcy wierzytelności (art. 512 k.c.). Zauważył, że pozwana podawała w korespondencji z powodem różne przyczyny braku zapłaty. W pierwszej kolejności wskazywała, że „zawiadomienie o cesji zostało skutecznie cofnięte”. Odnosząc się do tego Sąd Okręgowy stwierdził, że zawiadomienie dłużnika o dokonaniu cesji nie jest złożeniem oświadczenia woli, a jedynie obowiązkiem informacyjnym, z którym ustawa wiąże określony skutek dla dłużnika. Pozwana nie jest stroną umowy przelewu i wobec niej nie są składane oświadczenia woli przez strony tej umowy. Tym samym nie można cofnąć skutecznie takiego zawiadomienia ze skutkiem jaki przypisać można cofnięciu oświadczenia woli. Przepis art. 61 k.c. dotyczy jedynie możliwości odwołania oświadczenia woli i to tylko, gdy doszło do adresata jednocześnie lub wcześniej, niż oświadczenie woli. Z całą pewnością skutku takiego nie wywołuje według Sądu Okręgowego pismo (...) cofające

wobec pozwanej zawiadomienie o cesji. Brak jest jednocześnie jakichkolwiek twierdzeń, że w stosunku pomiędzy stornami umowy cesji doszło do odwołania złożonych oświadczeń woli, czy też w inny sposób doszło do unicestwienia umowy, czy to przez odstąpienie, czy stwierdzenie nieważności tej umowy, czy wreszcie przez uchylenie się od skutków złożonego oświadczenia woli. Umowa ta jest więc ważna i wiąże strony oraz jest skuteczna wobec dłużnika z chwilą zawiadomienia go o cesji. Nie ma zatem żadnych podstaw, by pozwany wstrzymał się z płatnością należności z chwilą jej wymagalności na rzecz powoda.

Pozwana upatrywała także braku obowiązku zapłaty w informacji uzyskanej od (...), że spółka ta potrąciła wzajemną wierzytelność wobec powoda z należnością objętą cesją. W tym zakresie Sąd Okręgowy podniósł, że zgodnie z treścią art. 513 § 2 k.c. dłużnik może z przelanej wierzytelności potrącić wierzytelność, która mu przysługuje względem zbywcy, chociażby stała się wymagalna dopiero po otrzymaniu przez dłużnika zawiadomienia o przelewie. Nie dotyczy to jednak wypadku, gdy wierzytelność przysługująca względem zbywcy stała się wymagalna później niż wierzytelność będąca przedmiotem przelewu. Powyższy przepis dotyczy jednak jedynie możliwości potrącenia wierzytelności dłużnika. Nie zaś wierzytelności zbywcy wierzytelności wobec nabywcy. Dla zbywcy bowiem możliwość dokonania potrącenia wynikać musi z treści art. 498 § 1 k.c. W niniejszej sprawie z chwilą zawarcia umowy cesji wierzytelność, którą powód miał wobec (...) została zaspokojona i już powodowi względem (...) nie przysługiwała. Spółka ta nie mogła zdaniem Sądu Okręgowego skutecznie tej wierzytelności potrącić ze swoją wierzytelnością wynikającą z innej umowy łączącej te strony. Natomiast w zakresie wierzytelności (...) wobec pozwanej, z chwilą cesji, dłużnikiem powoda została pozwana, nie istniała więc żadna wzajemność wierzytelności powoda i (...) ani uprawnienie (...) do dysponowania wierzytelnościami przysługującymi ewentualnie pozwanej wobec powoda. Złożenie więc oświadczenia przez (...) o potrąceniu swoich wierzytelności z innymi wierzytelnościami powoda było wobec pozwanej nieskuteczne w zakresie obowiązku spełnienia świadczenia na rzecz powoda i z całą pewnością nie mogło stanowić podstawy odmowy zapłaty na rzecz powoda żądanej kwoty.

Zauważył Sąd Okręgowy, że pozwana mogła ewentualnie potrącić z żądanej kwoty wierzytelność jaka przysługiwała jej wobec zbywcy, a więc (...), jeżeli spełnione zostałyby przesłanki z art. 513 § 2 k.c. Takiego oświadczenia jednak pozwana wobec powoda nie złożyła, co więcej nie wykazała, by przysługiwało jej roszczenie wobec (...), w jakiej wysokości i kiedy ewentualnie stało się wymagalne. Dodatkowo Sąd I instancji wskazał, że z lakonicznych twierdzeń i zeznań świadka H. J. wynikało, że potrącenia z ostatniej faktury (...) dotyczyły nieprawidłowości, a więc domniemywać można, że były to roszczenia odszkodowawcze lub z tytułu kar umownych. Te jednak stają się wymagalne po wezwaniu dłużnika do ich zapłaty, a takich okoliczności pozwana nie podnosiła, ani nie wykazała.

Wyraźnie Sąd Okręgowy podkreślił, że wzajemne rozliczenia (...) z powodem, ewentualne istnienie podstaw do obciążenia powoda karami umownymi i ich wysokość są nieistotne w niniejszym postępowaniu.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy uwzględnił powództwo w całości, w tym w zakresie odsetek, które w myśl art. 509 § 2 k.c. również przechodzą na nabywcę. Odsetki należne są powodowi od dnia wymagalności roszczenia (3 lutego 2014r), jednak Sąd był związany żądaniem pozwu, w którym powód zażądał odsetek dopiero od dnia wezwania tj. 13 lutego 2014 roku. Odsetki określono w wysokości ustawowej, w tym od dnia 1 stycznia 2016 roku w wysokości ustawowej od transakcji handlowych.

Orzekając o kosztach Sąd Okręgowy kierował się zasadą odpowiedzialności za wynik procesu oraz faktem, iż powód wygrał sprawę w całości. Uznał, że na koszty należne powodowi złożyły się: opłata sądowa od pozwu w kwocie 5782 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w kwocie 5400 zł określone w oparciu o § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych i kwota 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Na koszty złożyło się także wynagrodzenie pełnomocnika powoda za sprawę wywołaną wnioskiem o zawezwanie do próby ugodowej w wysokości 120 złotych.

Apelację od tego wyroku złożyła pozwana. Zarzuciła:

1) naruszenie prawa materialnego - art. 509 k.c., poprzez uznanie, że doszło skutecznie do przeniesienia wierzytelności na rzecz powoda, w sytuacji braku jej oznaczenia przy uwzględnieniu treści § 1 ust. 3 umowy cesji wierzytelności z dnia 28 listopada 2013r.-zał. do pozwu,

2) naruszenie art. 512 k.c, poprzez przyjęcie, że od daty zawiadomienia pozwanej o zawarciu przez, powoda umowy cesji, była ona zobowiązana świadczyć na rzecz nabywcy wierzytelności, mimo braku jej zindywidualizowania i skuteczności zawartej umowy,

3) naruszenia art. 61 i 65 k.c, poprzez dokonywanie wykładni treści umowy cesji z dnia 28.11.2013r., w szczególności zapisów zawartych w § 1 ust. 3 w sytuacji nie występowania w tym zakresie przesłanek, bowiem de facto dokonano nieprawidłowej wykładni, a to stanowi naruszenie prawa.

Powyższy zarzut odnosi się także do uznania przez Sąd braku skuteczności potrącenia przez (...) wierzytelności pismem z dnia 5.02.2014 roku;

4) naruszenie przepisów postępowania, mające istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, tj.:

a) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przyjęcie, że przedmiotem umowy cesji z dnia 28.11.2013r. są należności wynikające z umowy wskazanej w ust. 2 § 1 mimo że w jej treści ustalono w ust. 3 § 1 wskazując dokumenty potwierdzające istnienie wierzytelności,

b) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolne, sprzeczne z treścią umowy cedenta z cesjonariuszem przyjęcie faktury Nr (...) z dnia 22.01.2014r. wystawionej przez (...) SA pozwanej jako podstawy rozliczeń objętej pozmem należności, w braku w tym zakresie na tym dokumencie informacji o których mowa w treści umowy cesji,

c) art. 199 p-kt.2 k.p.c. poprzez nieodrzućenie przez Sąd pozwu w sytuacji zgłoszenia przez powoda wierzytelności objętych pozmem także w postępowaniu upadłościowym w sprawie XII GUp 4/15, w którym syndyk żadnej ze zgłoszonych wierzytelności nie uznał, w tym wynikającej z umowy cesji z dnia 28.11.2013r., bowiem w powyższej sytuacji występował stan powagi rzeczy osądzonej,

5) naruszenie przepisów postępowania, które to uchybienie mogło mieć wpływ na wynik sprawy, tj. art. 328 § 2 k.p.c., polegające na nie zawarciu w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku wszystkich koniecznych elementów, w szczególności poprzez nie wskazanie dowodów uzasadniających dokonane oceny, przy braku konkretyzacji twierdzeń i dowodów, tak co do uznania skuteczności zawartej umowy cesji, jak też zindywidualizowania objętej nią umowy, przy czym Sąd pominął w ocenie sprawy zgłoszenie objętej pozmem wierzytelności w postępowaniu upadłościowym.

Oceny zawarte w uzasadnieniu wyroku są wybiórcze i mają arbitralny charakter, a tym samym nie są obiektywne.

Wskazując na powyższe zarzuty pozwana wniosła :

6) o przeprowadzenie dowodów z dokumentów przesłanych przez Syndyka do Sądu przy piśmie z dnia 27.09.2017 roku:

a) listy wierzytelności złożonej na rozprawie w dniu 28.03.2018r.,

b) zgłoszenia wierzytelności przez powoda z dnia 27.04.2015r. - w zał.

c) wniosku pełnomocnika pozwanej z dnia 10.05.2018r. w zał- o przekazanie informacji, czy powód złożył sprzeciw w związku z odmową uznania przez Syndyka

zgłoszonych wierzytelności,

na okoliczność zgłoszenia w postępowaniu upadłościowym wierzytelności objętych pozwem i zgłoszenia bądź też nie sprzeciwu, w związku z ich nie uznaniem przez Syndyka,

7) zobowiązanie powoda do przedstawienia ewentualnie wniesionego sprzeciwu w związku z odmową uznania w postępowaniu upadłościowym wierzytelności z orzeczeniem o jego rozstrzygnięciu na podstawie art. 248 k.p.c. i przy uwzględnieniu regulacji zawartej w art. 233 § 2 k.p.c.,

8) o uchylenie zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz strony pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje według norm przepisanych.

W uzasadnieniu apelacji skarżąca rozwinęła argumentację odnoszoną do przedstawionych zarzutów i wniosków, przytoczyła też swoje stanowisko przedstawiane w toku postępowania przed Sądem I instancji. Zarzuciła, że Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku nie skonkretyzował swojego stanowiska, a przy tym nie wskazał dowodów zgromadzonych w postępowaniu, ani podstaw prawnych w powyższym zakresie, co odnosi się w szczególności do uznania skuteczności cesji wierzytelności na podstawie umowy z dnia 28.11.2013 roku, co do wykazania istnienia wskazanej w tej umowie wierzytelności, zgodnie z postanowieniami zamieszczonymi w § 1 ust. 3 umowy. Skoro strony tej umowy ustaliły, że istnienie wierzytelności będzie stwierdzone protokołem odbioru prac oraz potwierdzoną fakturą Vat, wystawioną na podstawie protokołu odbioru prac, przeto w braku tych dokumentów, brak jest przesłanek do uznania skuteczności tej umowy, a dokonywana w tym zakresie interpretacja przez Sąd Okręgowy narusza prawo, w szczególności w sytuacji braku przesłanek do jej przeprowadzenia, gdyż postanowienia umowy są jednoznaczne i nie wymagają żadnych wyjaśnień.

Dalej skarżąca podniosła, że oznaczenie wierzytelności następuje poprzez wskazanie stosunku prawnego z którego ona wynika, jak też przez bliższe jej oznaczenie, poprzez wskazania faktycznych podstaw jej określenia, tak w zakresie przedmiotowym jak też z wskazaniem wysokości świadczenia, tymczasem powód poza umową przelewu wierzytelności z dnia 28 listopada 2013 roku nie przedstawił żadnych dowodów na potwierdzenie zasadności objętych pozwem żądań. Ponieważ treść zapisów umownych była jednoznaczna, przeto Sąd był powyższym faktem związany, przy czym przeprowadzona w powyższym zakresie interpretacja zdaniem skarżącej zmieniła diametralnie zarówno treść umowy cesji jak też zakres świadczeń nią objętych, co i było bezzasadne i naruszało prawo.

Dalej skarżąca zakwestionowała przyjęcie, że to faktura nr (...) z dnia 22.01.2014r. na kwotę zł. 169.545,91 stanowi m.in. dowód istnienia wierzytelności objętej cesją, a wymagalność należności objętej cesją to dzień 3 lutego 2014 roku. Zarzuciła, że konstatacja Sądu w powyższym zakresie ani nie jest trafna ani też uzasadniona - jest zaś całkowicie dowolna i sprzeczna przede wszystkim z treścią umowy cesji. Podniosła, że w treści wyżej wymienionej faktury brak jest zapisu jakoby wskazana w niej należność była objęta umową cesji. Przekreślona notatka Inspektora Nadzoru Budowlanego nie ma w sprawie znaczenia, bowiem nie jest on uprawniony do składania oświadczeń woli w imieniu pozwanej (...) W. - przy czym pozwana nigdy nie zaprzeczała, że umowę cesji otrzymała, jednak też nigdy nie uznała jej skuteczności, głównie z braku przedstawienia dowodów o których mowa w jej treści - § 1 ust. 3. Bez znaczenia w sprawie jest też według skarżącej fakt zatwierdzenia należności do wypłaty, gdyż dotyczy on (...) SA, a nie powoda-cesjonariusza. Także w sprawie nie ma według skarżącej znaczenia załączone przez powoda do pozwu rozliczenie e-mailowe z dnia 18.01.2014 roku, gdyż nie jest to dokument akceptowany przez zarząd pozwanej, a jedynie przez Inspektora Nadzoru Budowlanego i ma charakter jedynie informacyjny. Dokumentami rozliczeniowymi są faktury. W powyższym zakresie, w szczególności w sytuacji nie przedstawienia przez powoda dokumentów potwierdzających zasadność objętych pozwem żądań, w tym wskazanych w umowie cesji, strona skarżąca wskazuje na naruszenie przez Sąd przepisów postępowania poprzez „wyręczanie” strony powodowej z ciężaru dowodu objętego regulacją zawartą w art. 232 k.p.c. i 6 k.c. oraz obligowanie pozwanej do przedkładania dokumentów, co było obowiązkiem powoda.

Podjęte przez Sąd działanie z urzędu, w ocenie strony pozwanej stanowiło naruszenie prawa do bezstronnego sądu i odpowiadające mu obowiązku przestrzegania zasady równego traktowania stron.

Za skuteczne w stosunku do powoda skarżąca uznaje złożone przez jego kontrahenta (...) SA oświadczenia co wzajemnych rozliczeń, w tym potrącenia z dnia 5.02.2014r. Skarżąca podniosła w tym zakresie nie rozpoznanie kwestii zgłoszenia objętej pozwem wierzytelności w postępowaniu upadłościowym, toczącym się przed Sądem Rejonowym w Szczecinie, sygn. akt: XII GUp4/15. Podniosła, że powód zgłosił wierzytelności w postępowaniu upadłościowym do Sądu Rejonowego w Szczecinie w sprawie ozn. sygn. akt: XII Gup-4/15 na kwotę główną w wysokości 681.522,32 z odsetkami w wysokości 113.689,08, tj. łącznie zł. 795.211,40, jednak syndyk odmówił uznania wierzytelności co do kwoty zł. 795.211,40 z uwagi na kompensatę z naliczonymi karami umownymi za nieterminową realizację umów. Zatem po ogłoszeniu informacji, że jego wierzytelność nie została uznana nie został wniesiony sprzeciw, w tym zakresie występuje zdaniem pozwanej, co do odmowy uznania zgłoszonej wierzytelności, stan powagi rzeczy osądzonej na podstawie art. 199 § 1 pkt. 2 k.p.c.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda zwrotu kosztów w postępowaniu apelacyjnym. Jego zdaniem (...) S.A. nie jest stroną dla powoda w zakresie tej wierzytelności, a więc nie mogła też potrącić żadnej kwoty z wierzytelnością przelaną. Twierdził też, że wykazał istnienie wierzytelności, a w pozwie wnosił o zobowiązanie pozwanej do przedstawienia faktury, z której wierzytelność wynikała. Podniósł brak znaczenia przebiegu postępowania upadłościowego (...) S.A. w niniejszej sprawie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje

W niniejszej sprawie wstępnym, a przy tym podstawowym zagadnieniem jest kwestia legitymacji czynnej powoda. Nie ma wątpliwości co do zawarcia umowy cesji wierzytelności z dnia 28 listopada 2013 roku, natomiast problemem poruszonym w apelacji pozwanej jest jej skuteczność. Pozwana zdaje się twierdzić, że wierzytelność będąca przedmiotem przelewu nie została zindywidualizowana, stąd nie można twierdzić, że doszło do skutecznego przelewu.

Odnosząc się do tego należy stwierdzić, że wierzytelność została skonkretyzowana w § 2 ust. 1 w związku z § 1 ust. 2 umowy z dnia 28 listopada 2013 roku, zarówno co do jej wysokości, jak i podstawy. Sama umowa powołana w § 1 ust. 2, pomiędzy cedentem a pozwaną niewątpliwie została zawarta i była realizowana pomiędzy pozwaną, jako inwestorem, a (...), jako wykonawcą (dokument umowy znajduje się w aktach na kartach 49-52), a zatem świadczeniu cedenta musiało odpowiadać wzajemne świadczenie pozwanej, jako inwestora. Jak widać umowa przelewu wierzytelności powołana przez powoda spełniała warunki wynikające z art. 509 k.c.

To że podwykonawcą cedenta ((...) S.A.) co do robót wskazanych w tej umowie był powód również nie budzi żadnych wątpliwości, choć znaczenie tej okoliczności jest tylko takie, że potwierdza istnienie umowy, z której wynikało roszczenie cedenta w stosunku do pozwanej, będące podstawą określenia wierzytelności będącej przedmiotem przelewu oraz umowy pomiędzy stronami przelewu wierzytelności z dnia 28 listopada 2013 roku, a więc że pomiędzy powodem i (...) S.A. istniały rozliczenia związane z ich współpracą, z którymi związane było też zawarcie umowy cesji wierzytelności z dnia 28 listopada 2013 roku.

Rozliczenia te, w tym wskazane w § 2 ust. 2 powołanej umowy, nie mają jednakże żadnego znaczenia dla skuteczności nabycia przez powoda wierzytelności istniejącej po stronie cedenta w stosunku do pozwanej, zatem wbrew twierdzeniu skarżącej nie można było z istnieniem wierzytelności dochodzonej w niniejszej sprawie wiązać ani okoliczności wskazanych w odpowiedzi na pozew, dotyczących postępowania sądowego pomiędzy powodem a (...) S.A. o wynagrodzenie należne powodowi na podstawie umowy podwykonawczej, o której mowa wyżej (co zostało prawidłowo potwierdzone w postanowieniu Sądu Okręgowego z dnia 10 maja 2017 roku o odmowie odrzucenia pozwu), ani okoliczności zgłoszenia przez powoda wierzytelności w postępowaniu upadłościowych (...) S.A. Tym samym nie jest uzasadniony zarzut naruszenia art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. Nie ma też żadnych innych podstaw do stwierdzenia nieważności postępowania zakończonego zaskarżonym wyrokiem Sądu I instancji.

Pozostając przy tym należało pominąć dowody powołane przez skarżącą w postępowaniu apelacyjnym. Abstrahując od oceny terminowości ich zgłoszenia w świetle normy art. 381 k.p.c. należy stwierdzić, że dowody te nie mają znaczenia

dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie, nie dotyczą one bowiem okoliczności istotnych dla tego rozstrzygnięcia (art. 227 k.p.c.).

Przechodząc do pozostałych zarzutów apelacji trzeba mieć na uwadze, że ocena prawna, do której nawiązują zarzuty naruszenia prawa materialnego, musi być poprzedzona niewątpliwymi ustaleniami faktycznymi. Tym samym w pierwszej kolejności należy odnieść się do zarzutów naruszenia przepisów postępowania.

Jeśli chodzi o zarzuty naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., to trzeba zauważyć, że pierwszy z zarzutów powołujących ten przepis w istocie odnosi się do wykładni umowy z dnia 28 listopada 2013 roku, z której powód wywodził roszczenie w niniejszej sprawie. Jest to więc zarzut, który należy sytuować wśród zarzutów wskazujących na naruszenia art. 61 i 65 k.c.

Z kolei drugi z zarzutów wskazuje na ocenę dowodu w postaci faktury nr (...), jako będącej dokumentem potwierdzającym istnienie wierzytelności będącej przedmiotem cesji na podstawie umowy z dnia 28 listopada 2013 roku. Wskazanie tej faktury jako podstawy ustalenia Sądu Okręgowego w podanym wyżej zakresie było uzasadnione. Jej treść, w szczególności w zakresie świadczenia części kwoty wskazanej w tej fakturze (169.545,91 złotych), wyraźnie wskazuje na rozliczenie kwoty 115.635,65 złotych, a więc tożsamej z kwotą wierzytelności będącej przedmiotem cesji na podstawie powołanej wyżej umowy, zgodnie z tą właśnie umową (k. 111, 113). Poświadczenie w tym zakresie, naniesione przez inspektora nadzoru z ramienia pozwanej, jako inwestora, H. J., wyraźnie nawiązuje do dyspozycji co do takiego sposobu wypłaty, nie jest więc ściśle oświadczeniem woli, lecz jego wykonaniem. Niezależnie od tego ów inspektor nadzoru został wskazany w § 13 umowy pomiędzy pozwaną a (...) S.A., z której wynika wierzytelność będąca przedmiotem przelewu na podstawie umowy cesji wierzytelności z dnia 28 listopada 2013 roku, jako przedstawiciel pozwanej w zakresie realizacji zawartej umowy (k. 52), a tym samym był on upoważniony także do składania oświadczeń woli w zakresie czynności obejmującej świadczenia umowne.

Należy dodać, że kwestionowanego przez skarżącą ustalenia Sąd Okręgowy dokonał także na podstawie innych dowodów, i to pochodzących od strony pozwanej. Chodzi tu o pismo z dnia 8 lutego 2014 roku, gdzie wskazano na istnienie tej wierzytelności, i to przysługującej powodowi, natomiast z powołaniem argumentu o potrąceniu z nią przez (...) S.A. innej wierzytelności, a także zeznania H. J. (k. 115-116, 118). Ów dokument wskazuje na niekwestionowanie przez pozwaną umowy cesji wierzytelności z dnia 28 listopada 2013 roku, zaś co do powołania się na rozliczenia pomiędzy powodem a (...) S.A. należy powtórzyć, że te okoliczności te nie mogą powodować zwolnienia pozwanej z zaspokojenia powoda, jako wierzyciela w stosunku do pozwanej na podstawie umowy z dnia 28 listopada 2013 roku. Z kolei H. J. wskazał na dyspozycję wypłaty kwoty wierzytelności wskazanej w tej umowie. Fakt zmiany zdania pozwanej w sprawie spełnienia świadczenia na rzecz powoda nie może niweczyć podstaw dokonanych prawidłowo ustaleń Sądu Okręgowego.

Nawiązując do procedury poczynienia ustaleń faktycznych przez Sąd Okręgowy nie sposób się zgodzić także z zarzutem „wyręczenia” powoda z ciężaru dowodzenia w niniejszej sprawie, przedstawionego w uzasadnieniu apelacji. Skarżąca zdaje się nie dostrzegać, że już w pozwie złożony został wniosek o zobowiązanie pozwanej do złożenia faktury z tytułu prac dokonanych przez (...) S.A. na podstawie umowy z pozwaną. Tym samym wezwanie pozwanej przez Sąd I instancji do złożenia dokumentów rozliczeniowych na podstawie tej umowy nie było działaniem z urzędu, a przy tym nie można zarzucić powodowi zaniechania dowodowego, skoro powód nie posiadał dokumentów rozliczeniowych pomiędzy pozwaną a (...) S.A.

Nie można też zarzucić Sądowi I instancji naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. Uzasadnienie zaskarżonego wyroku pozwala na prześledzenie toku procedowania tego Sądu, podjętych przezeń ustaleń, wreszcie motywów co do ustaleń i oceny prawnej w zakresie podstawy faktycznej i prawnej zasądzenia. Przedstawienie powyższego w uzasadnieniu wyroku Sądu Okręgowego pozwalało na dokonanie kontroli instancyjnej.

Jak już była mowa, nie sposób przyjąć w niniejszej sprawie braku legitymacji czynnej po stronie powoda. Co do postulowanego przez skarżącą sposobu wykładni umowy cesji wierzytelności z dnia 28 listopada 2013 roku należy zauważyć, że pozwana przypisuje zbyt duże znaczenie w tej wykładni obowiązkowi cedenta przekazania powodowi,

jako cesjonariuszowi, protokołu odbioru oraz potwierdzonej faktury VAT na jego podstawie, wskazującej kwotę wierzytelności. Nieprzedstawienie tych dokumentów nie zostało objęte jakąkolwiek sankcją w treści powołanej umowy, natomiast ich znaczenie nie wykracza poza ustalenie co do wymagalności wierzytelności, będącej w chwili zawierania powołanej umowy wierzytelnością przysługą. Nie było też podstaw do przyjęcia, że brak przedstawienia przez cedenta tych dokumentów niweczył zobowiązanie skarżącej w zakresie umowy będącej przedmiotem przelewu wierzytelności.

Jak widać, nie można zarzucić Sądowi Okręgowemu naruszenia art. 61 i 65 k.c., ani art. 512 k.c. Słusznie także Sąd I instancji przyjął datę wymagalności świadczenia należnego powodowi od pozwanej, co miało znaczenie dla ustalenia daty początkowej opóźnienia skutkującego obowiązkiem zapłaty odsetek, a więc ich zasądzenia. Istnienie tej wierzytelności na gruncie umowy pomiędzy pozwaną a (...) S.A. o roboty budowlane z dnia 3 lipca 2013 roku nie zostało przez pozwaną skutecznie podważone, co więcej pozwana w niniejszej sprawie skoncentrowała się na argumentacji powołującej istnienie rozliczeń pomiędzy powodem a (...) S.A., a nie na kwestionowaniu swojego zobowiązania w stosunku do (...) S.A., obejmującego wierzytelność nabytą przez powoda.

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że zaskarżony wyrok odpowiada prawu, co uzasadniało oddalenie apelacji jako bezzasadnej. Orzeczenie o kosztach należnych powodowi od pozwanej w postępowaniu apelacyjnym respektuje zasadę odpowiedzialności stron za wynik sprawy (art. 98 § 1 k.p.c.). Powód wygrał proces także w tej fazie rozpoznania, zaś jego koszty obejmują wynagrodzenia zastępującego go radcy prawnego, którego wysokość ustalono na podstawie § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Krzysztof Górski Halina Zarzeczna Leon Miroszewski